

Arbeidsongevallen en arbeidsmarkt: een statistische analyse

Tot voor kort was er in België geen informatie beschikbaar over het verband tussen de ernst van een arbeidsongeval en de verdere arbeidsmarktsituatie van het slachtoffer. Dankzij het Datawarehouse Arbeidsmarkt (DWH Arbeidsmarkt) bij de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KSZ) is hierin verandering gekomen. Dit artikel vat de resultaten van een eerste verkennende studie samen. Enige voorzichtigheid bij het interpreteren van de resultaten is wel geboden: het gaat om een eerste dergelijke studie en de verschillende databases waarop ze stoelt werden slechts recent aangelegd.¹

De populatie van de studie bestaat uit de slachtoffers die één (enkel) ongeval hebben gehad dat een blijvende arbeidsongeschiktheid veroorzaakt heeft en waarvoor het dossier in 1997, 1998 of 1999 werd geregeld.² De gegevens van de slachtoffers zijn opgeslagen in een gegevensbank van de geregelde ongevallen die door het Fonds voor Arbeidsongevallen (FAO) werd aangelegd. Een individuele, geanonimiseerde koppeling aan het DWH Arbeidsmarkt leert dat ongeveer 97% van deze slachtoffers in het DWH gekend is.

Meer mannen dan vrouwen

Het bestand omvat 17 983 slachtoffers, waaronder 3 323 vrouwen. De leeftijds piramide bij de vrouwelijke slachtoffers is iets ouder dan bij de mannen. In de oudste leeftijdscategorie (60 jaar en ouder) zijn de vrouwen zelfs oververtegenwoordigd. Voor het merendeel van de slachtoffers bedraagt de graad van blijvende ongeschiktheid minder dan 10%. Ongevallen die een zware blijvende graad van ongeschiktheid (20% en meer) veroorzaken, komen

relatief vaker voor bij mannen dan bij vrouwen (tabel 1).

Ernst van het ongeval en arbeidsmarktpositie

Door de koppeling aan het DWH Arbeidsmarkt, kan een verband gelegd worden tussen de ernst van het ongeval en de arbeidsmarktpositie in de daaropvolgende jaren. Dit gebeurt aan de hand van de nomenclatuur van socio-economische posities van het DWH, die de

populatie verdeelt volgens arbeidsmarktpositie op elke laatste dag van een kwartaal: werkend, werkzoekend, niet-beroepsactief met RVA-uitkering (voltijds loopbaanonderbreking, voltijds brugpensioen of vrijgestelde werkzoekende) en een restcategorie 'andere'.

Aan de hand van bijkomende bronnen en ook door de arbeidsmarktpositie niet enkel op de laatste dag maar ook in de loop van een kwartaal te bekijken, hebben we de personen uit de categorie 'andere' verder ingedeeld in 'ziek', 'gepensioneerd', 'loon-trekkend' en opnieuw een restcategorie 'andere'.³ Zo brachten we het aantal personen in de restcategorie terug van 1 231 tot 395 (1 jaar na regeling). Voor de loontrekkenden is verder een onderscheid gemaakt naar werktijd (minder dan halftijds of meer dan halftijds) op basis van RSZ-gegevens.⁴

Tabel 2 illustreert de arbeidsmarktpositie van de slachtoffers in het eerste, tweede en derde jaar na de regeling van de arbeidsongeschiktheid. In het eerste jaar is net geen 77% opnieuw actief aan het

Tabel 1.

Slachtoffers van een arbeidsongeval met blijvende ongeschiktheid naar geslacht, leeftijd en graad van blijvende ongeschiktheid

	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	(n)	(%)	(n)	(%)	(n)	(%)
Leeftijd						
15-29 jaar	2 592	17,7	576	17,3	3 168	17,6
30-39 jaar	4 480	30,6	1 002	30,2	5 482	30,5
40-49 jaar	4 244	28,9	955	28,7	5 199	28,9
50-59 jaar	2 901	19,8	631	19,0	3 532	19,6
Ouder dan 60 jaar	443	3,0	159	4,8	602	3,3
Graad van blijvende ongeschiktheid						
1-4,9%	7 479	51,0	1 860	56,0	9 339	51,9
5-9,9%	4 767	32,5	1 051	31,6	5 818	32,4
10-15,9%	1 454	9,9	277	8,3	1 731	9,6
16-19,9%	222	1,5	39	1,2	261	1,5
20-35,9%	530	3,6	73	2,2	603	3,4
36-100%	208	1,4	23	0,7	231	1,3
Totaal	14 660	100	3 323	100	17 983	100

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt bij de KSZ en FAO (Bewerking ULB-TEF)

Tabel 2.

Verdeling van de slachtoffers van een arbeidsongeval naar geslacht en arbeidsmarktpositie in het eerste, tweede en derde jaar na regeling van de arbeidsongeschiktheid

(%)	Actief werkend	(Brug)gepensio- neerd, oudere werkzoekende	Ziek	Werk- zoekend	Andere	On- bekend	Totaal
1 jaar na regeling							
Mannen	69,7	3,3	4,9	10,7	5,2	6,2	100
Vrouwen	78,5	6,1	4,2	7,1	2,1	2,0	100
Totaal	76,8	5,5	4,3	7,8	2,7	2,8	100
2 jaar na regeling							
Mannen	66,7	5,0	6,1	9,5	6,3	6,4	100
Vrouwen	76,7	8,0	4,9	6,1	2,0	2,4	100
Totaal	74,9	7,4	5,1	6,7	2,8	3,1	100
3 jaar na regeling*							
Mannen	63,6	6,4	6,4	9,8	6,2	7,6	100
Vrouwen	74,3	9,8	5,2	5,9	2,0	2,7	100
Totaal	72,4	9,2	5,5	6,6	2,8	3,6	100

* Enkel slachtoffers van de jaren 1997 en 1998

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt bij de KSZ en FAO (Bewerking ULB-TEF)

werk. Bijna 8% van de slachtoffers is werkzoekend in dit eerste jaar. In het tweede en het derde jaar dalen de percentages werkenden en werkzoekenden en stijgen de percentages zieken, (brug)gepensioneerden en oudere werkzoekenden.

Tabel 3 neemt de graad van blijvende ongeschiktheid van de slachtoffers mee in de analyse. De conclusie is duidelijk: hoe hoger de graad van blijvende ongeschiktheid, hoe hoger het aandeel werkzoekenden en zieken en hoe lager het aandeel actief werkenden een jaar na de regeling. Dit beeld blijft ongewijzigd na twee en drie jaar.

De vaststelling dat een hogere graad van blijvende arbeidsongeschiktheid samengaat met een lagere kans op actief werken en een hogere kans op een statuut als werkzoekende of zieke geldt voor alle leeftijdscategorieën. Toch speelt de leeftijd een belangrijke rol. Hoe ouder de persoon, hoe lager de kans dat deze na de regeling van de arbeidsongeschiktheid nog actief gaat werken en hoe hoger de kans dat de persoon in een werkzoekend of ziektestatuut terechtkomt (figuur 1).

Arbeidsmarktsituatie van de slachtoffers volgens de provincie

Figuur 2 illustreert de geografische spreiding van de slachtoffers volgens de graad van blijvende ongeschiktheid. Let wel: de spreiding is gebaseerd op de woonplaats van de slachtoffers en niet op de werkplek of de plaats waar het arbeidsongeval ge-

beurde. De samenstelling van de bevolking in de provincies speelt mee als verklaring in de geografische spreiding. Zo hebben Luxemburg en Limburg een relatief jonge bevolking, in tegenstelling tot de provincies Antwerpen, Vlaams- en Waals-Brabant en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Gemiddeld houdt zo'n 15% van de slachtoffers met blijvende ongeschiktheid aan het arbeidsongeval een ongeschiktheid van meer dan 10% over. Maar in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in de provincies Luxemburg en West- en Oost-Vlaanderen ligt het aandeel slachtoffers met een blijvende ongeschiktheid van meer dan 10% een stuk hoger dan gemiddeld (bijna 20%). Er is een grote verscheidenheid tussen de verschillende provincies. Enkel West- en Oost-Vlaanderen hebben een gelijksoortig profiel.

Ook de latere arbeidsmarktpositie van de slachtoffers verschilt naargelang de provincie. Het aandeel werkenden ligt telkens hoger dan gemiddeld in de provincies van het Vlaams Gewest. Oost-Vlaanderen spant de kroon: daar is bijna 84% van de slachtoffers na de regeling opnieuw aan het werk. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest daarentegen gaat slechts 62% terug aan het werk (tabel 4).

Werkhervatting na een ongeval volgens de sector

De gegevensbank geeft geen directe informatie over de sector waarin een slachtoffer werkte op het

Tabel 3.

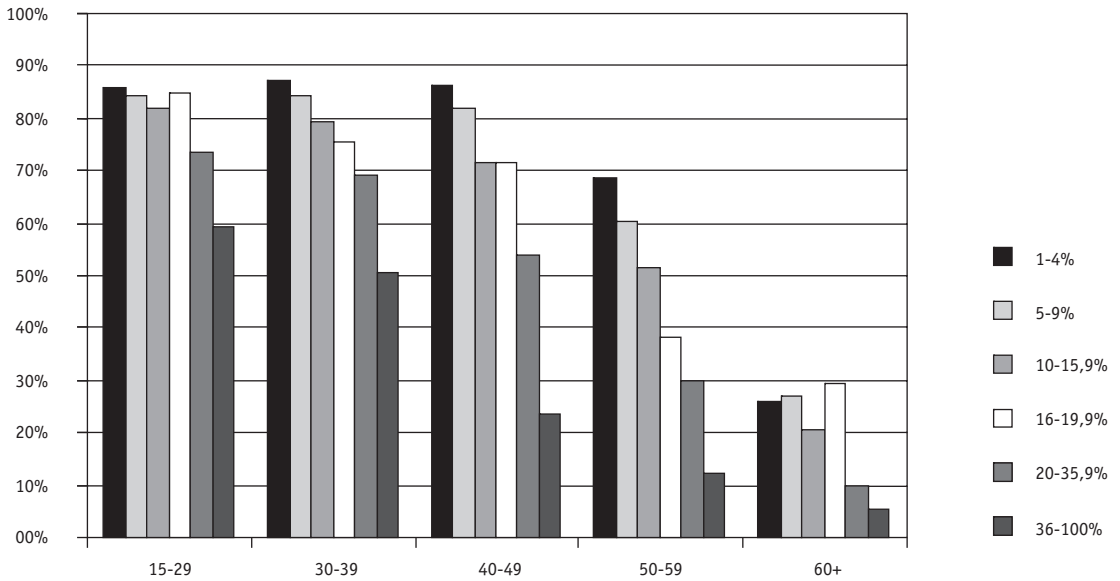
Verdeling van de slachtoffers van een arbeidsongeval naar de graad van blijvende ongeschiktheid en socio-economische positie een jaar na regeling

(%)	Actief werkend	Werkzoekend	(Brug-)gepensioneerd, oudere werkzoekende	Ziek	Andere	Onbekend	Totaal
1-4,9%	81,8	6,2	4,3	2,9	1,9	2,8	100
5-9,9%	76,3	7,9	5,6	4,3	2,1	3,7	100
10-15,9%	68,3	11,0	7,6	7,1	5,3	0,8	100
16-19,9%	62,8	11,9	10,0	7,3	7,3	0,8	100
20-35,9%	51,9	15,3	13,6	11,6	6,9	0,7	100
36-100%	33,3	21,6	12,1	19,0	12,1	1,7	100

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt bij de KSZ en FAO (Bewerking ULB-TEF)

Figuur 1.

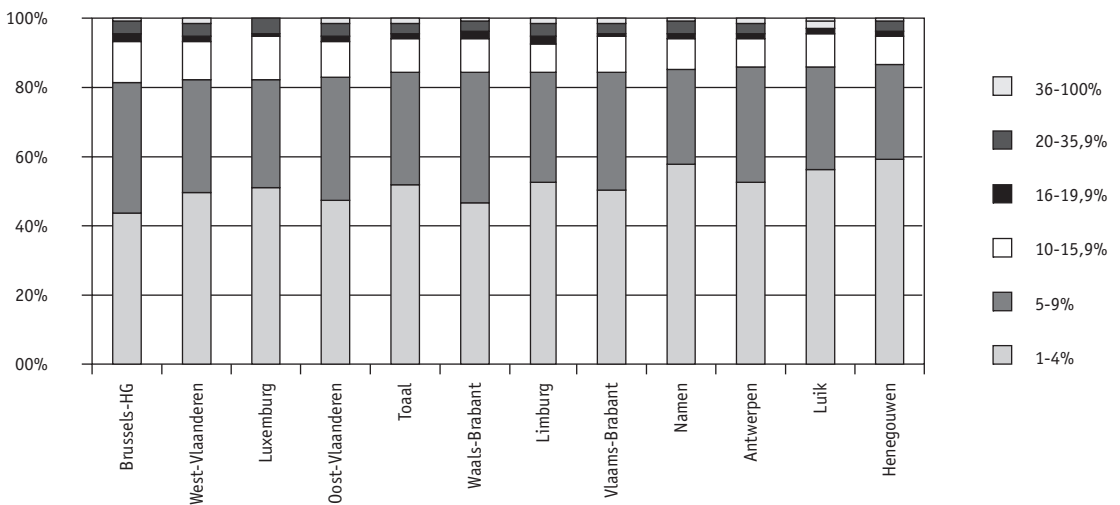
Aandeel personen dat na regeling opnieuw actief werkt naar leeftijd en graad van blijvende arbeidsongeschiktheid

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt bij de KSZ en FAO (Bewerking ULB-TEF)

Figuur 2.

Verdeling van de slachtoffers van een arbeidsongeval volgens de provincie en de graad van blijvende ongeschiktheid

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt bij de KSZ en FAO (Bewerking ULB-TEF)

Tabel 4.

Slachtoffers van een arbeidsongeval naar provincie en arbeidsmarktpositie een jaar na regeling

(%)	Actief werkend	(Brug-)gepensio- neerd, oudere werkzoekende	Ziek	Werk- zoekend	Andere	Onbe- kend	Totaal
Antwerpen	80,4	5,5	3,0	7,1	2,2	1,8	100
Luxemburg	73,4	5,1	2,7	7,7	6,1	5,1	100
Vlaams-Brabant	78,6	6,1	5,8	4,4	2,5	2,5	100
Waals-Brabant	70,7	8,0	5,0	10,0	2,4	4,0	100
Brussels HG	62,1	7,2	7,5	16,8	2,7	3,7	100
Oost-Vlaanderen	83,8	5,6	2,5	4,6	2,1	1,3	100
West-Vlaanderen	80,2	6,0	3,9	6,1	2,2	1,6	100
Henegouwen	74,5	5,3	5,7	10,2	1,9	2,4	100
Luik	75,1	5,9	5,1	8,9	2,8	2,3	100
Limburg	82,6	3,6	3,6	5,6	2,8	1,9	100
Namen	73,3	5,0	4,6	10,1	3,9	3,0	100
Onbekend	53,7	1,6	2,8	5,7	11,2	25,0	100
Totaal	76,8	5,5	4,3	7,8	2,7	2,8	100

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt bij de KSZ en FAO (Bewerking ULB-TEF)

ogenblik van zijn ongeval. Om na te gaan of er een verband bestaat tussen de sector waarin het slachtoffer aan de slag was en de kans op werkhervating, gebruiken we de sectorale verdeling van de arbeidsongevallen in de periode 1994-1998.⁵ Meer dan 92% van de ongevallen van de slachtoffers uit de studie dateert immers uit deze periode. Voor bijna 90% van de werkenden is de sector van hun onderneming gekend.⁶ De eerste kolom van tabel 5 illustreert het resultaat. De laatste kolom van de tabel vermeldt de werkhervattingsgraad die de verhouding weergeeft tussen het aandeel werkende slachtoffers met blijvende ongeschiktheid in de sector en het aandeel arbeidsongevallen in de sector gedurende de periode 1994-1998.

Sectoren met een lage werkhervattingsgraad zijn de horeca (52%), de overige gemeenschapsvoorzieningen, sociale, culturele en persoonlijke diensten (56%), de onroerende goederen, verhuur en diensten aan bedrijven (68%) en de bouwsector (71%). In de bouwsector bijvoorbeeld is nog slechts 15% van de slachtoffers een jaar na regeling aan het werk, terwijl tussen 1994 en 1998 21% van de zware arbeidsongevallen in deze sector gebeurd is.⁷ De werkhervattingsgraad in de groot- en de kleinhandel en de transportsector (vervoer, opslag

en communicatie) bedraagt iets meer dan 75%. De beste scores worden gehaald in de verwerkende industrie (86%) en de gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening (93%).⁸

Loopbanen van de slachtoffers na de regeling van het ongeval

Tabel 6 geeft de arbeidsmarktposities van de slachtoffers (geregeld in 1997 en 1998) een en drie jaar na regeling. De werkenden blijven in zeer grote meerderheid aan de slag, terwijl bijna 30% van de werkzoekenden aan het eind van de periode een betrekking heeft (toch is nog 42,9% van de werkzoekenden uit jaar 1 ook werkzoekend in jaar 3).

Om de evolutie van de arbeidsmarktsituatie van de slachtoffers tussen het eerste jaar en het derde jaar na regeling na te gaan, hebben we een variabele gecreëerd in de vorm van een code met drie posities (een positie voor elk van de drie kwartalen), waarbij elke positie vier mogelijke waarden heeft: werkend (ongeacht de duur van de werktijd), (brug)gepensioneerd (en oudere werkloze), ziek en werkzoekend. Deze code synthetiseert voor elk

Tabel 5.

Sectorale verdeling van de slachtoffers na werkhervatting (een jaar na regeling), de arbeidsongevallen tussen 1994-1998 en de werkhervattingsgraad

	Actief werkend		Arbeidsongevallen 1994-1998		Werkhervattingsgraad
	(n)	(%)	(n)	(%)	
Landbouw, jacht en bosbouw	125	0,7	859	1,5	0,45
Visserij	8	0,0	39	0,1	0,62
Winning van delfstoffen	67	0,4	301	0,5	0,69
Verwerkende industrie	4 765	26,5	17 289	30,9	0,86
Productie en distributie van elektriciteit, gas en water	88	0,5	249	0,4	1,10
Bouwnijverheid	2 691	15,0	11 838	21,2	0,71
Groot- en detailhandel; reparatie van motorvoertuigen, motorrijwielen en consumentenartikelen	1 840	10,2	7 480	13,4	0,76
Hotels en restaurants (horeca)	229	1,3	1 355	2,4	0,52
Vervoer, opslag en communicatie	1 391	7,7	5 622	10,1	0,77
Financiële instellingen	215	1,2	599	1,1	1,12
Onroerende goederen, verhuur en diensten aan bedrijven	970	5,4	4 437	7,9	0,68
Openbaar bestuur en defensie	104	0,6	754	1,3	0,43
Onderwijs	153	0,9	466	0,8	1,02
Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	795	4,4	2 649	4,7	0,93
Overige gemeenschapsvoorzieningen, sociale, culturele en persoonlijke diensten	280	1,6	1 567	2,8	0,56
Huishoudens	86	0,5	367	0,7	0,73
Extraterritoriale organisaties en lichamen	11	0,1	4	0,0	8,67
Niet-werkende actieven en inactieven	4 165	23,2	-	-	-
Totaal	17 983	100	55 875	100	1

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt bij de KSZ en FAO (Bewerking ULB-TEF)

Tabel 6.

Arbeidsmarktposities van de slachtoffers in het derde jaar na regeling, naar de positie tijdens het eerste jaar na regeling (ongevallen geregeld in 1997 en 1998)

1 jaar na regeling (%)	3 jaar na regeling						
	Actief werkend	(Brug)gepensioneerd, oudere werkzoekende	Ziek	Werk-zoekend	Andere	Onbekend	Totaal
Actief werkend	89,3	2,7	2,4	3,3	1,4	0,9	100
(Brug)gepensioneerd, oudere werkzoekende	1,2	97,6	0,9	0,2	0,0	0,2	100
Ziek	12,4	5,2	71,7	8,2	1,4	1,0	100
Werkzoekend	29,7	16,9	5,1	42,9	3,1	2,2	100
Andere inactief	62,7	0,0	1,7	11,9	22,0	1,7	100
Andere	26,7	3,6	2,8	5,0	52,7	9,3	100
Onbekend	10,3	2,7	1,1	3,8	2,2	79,9	100
Totaal	72,4	9,2	5,5	6,6	2,8	3,6	100

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt bij de KSZ en FAO (Bewerking ULB-TEF)

slachtoffer de loopbaan tussen het eerste en het derde jaar.

Tabel 7 schetst enkele loopbanen die door minstens 1% van de slachtoffers uit het geanalyseerde bestand werden gevolgd. Enkel de slachtoffers wiens loopbaan start in een van de vier voornaamste statuten komen voor in de tabel. De stabiele patronen komen het meest voor, zowel bij de mannen als bij de vrouwen, maar de relatieve frequentie waarmee ze optreden verschilt volgens het geslacht.

Besluiten en perspectieven

Het eerste jaar na de regeling van het arbeidsongeval is bijna 85% van de slachtoffers professioneel actief: circa 77% is aan het werk en haast 8% werkzoekend. Deze cijfers dalen lichtjes tijdens de volgende twee jaar, vooral onder invloed van een (lichte) toename van het aantal zieken en een stijging van het aantal (brug)gepensioneerden en oudere werkzoekenden.

De percentages variëren aanzienlijk als men de slachtoffers uitsplitst naar geslacht, leeftijd of graad van blijvende ongeschiktheid. Het percentage wer-

kenden is bijvoorbeeld minder hoog bij de vrouwen dan bij de mannen en daalt naarmate de ernst van het ongeval toeneemt. Omgekeerd stijgt de kans op werkloosheid met de ernst van het ongeval – een patroon dat bij vrouwen meer uitgesproken is dan bij mannen. Er zijn ook grote provinciale verschillen, zowel wat de karakteristieken van de slachtoffers (leeftijd, socio-economische positie) als wat de ernst van de ongevallen betreft.

De raming van de werkhervatting naar sector brengt grote verschillen aan het licht. In sommige sectoren zijn de werkhervattingsgraden relatief hoog (verwerkende nijverheid), terwijl ze in andere sectoren eerder laag zijn (bouw, horeca).

Een analyse van de loopbaanpatronen van de slachtoffers tijdens de drie jaar na het jaar waarin hun ongeval werd geregeld, leert dat stabiele loopbanen vaak voorkomen: voor de meeste slachtoffers (83%) blijft de arbeidsmarktpositie van het ene jaar op het andere dezelfde. De eerste arbeidsmarktpositie na de regeling van het ongeval is blijkbaar doorslaggevend voor het verdere loopbaanverloop.

De draagwijdte van onze analyse is begrensd door de beperkte informatie waarover we beschikken.

Tabel 7.

Loopbaanpatronen van slachtoffers van een arbeidsongeval naar geslacht

Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Vrouwen	Mannen	Totaal
			(%)	(%)	(%)
Actief werkend	Actief werkend	Actief werkend	64,1	72,2	70,8
(Brug)gepensioneerd, oudere werkzoekende	(Brug)gepensioneerd, oudere werkzoekende	(Brug)gepensioneerd, oudere werkzoekende	3,0	6,2	5,7
Ziek	Ziek	Ziek	3,4	3,1	3,2
Werkzoekend	Werkzoekend	Werkzoekend	4,6	2,8	3,1
Werkzoekend	Actief werkend	Actief werkend	1,9	1,6	1,7
Actief werkend	Actief werkend	Werkzoekend	2,8	1,4	1,6
Actief werkend	(Brug)gepensioneerd, oudere werkzoekende	(Brug)gepensioneerd, oudere werkzoekende	0,8	1,1	1,0
Actief werkend	Actief werkend	Ziek	1,6	1,0	1,1
Andere (minder dan 1%)			17,8	10,6	11,8
Totaal			100	100	100

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt bij de KSZ en FAO (Bewerking ULB-TEF)

De weerslag van een arbeidsongeval op het latere beroepsleven van het slachtoffer is moeilijk te bepalen als de situatie van de werknemers voor en na het ongeval niet beter vergeleken kan worden. Om verder te kunnen gaan dan deze verkennende studie, zijn meer specifieke gegevens nodig over de karakteristieken van de betrekking (inclusief de werktijd, de anciënniteit in de onderneming, het opleidingsniveau en het loon) die het slachtoffer op het ogenblik van het ongeval uitoefende, alsook over de betrekking(en) die hij/zij eventueel na het ongeval uitoefent. Zonder daarom de ambitie te hebben om al deze elementen in de studie te verwerken, zouden de geplande ontwikkelingen van de databases van het FAO en de verlenging van de door het Datawarehouse gedekte periode het in een nabije toekomst mogelijk moeten maken om in die richting verder te werken.

Pierre Desmarez
ULB
Bernard Renneson
Fonds voor Arbeidsongevallen
Bewerking Steunpunt WAV

Noten

1. We bedanken een aantal instellingen voor hun medewerking: de KSZ, de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ), de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de Provinciale en Plaatselijke Overheidsdiensten (RSZPPO), de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA), het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV) en het Nationaal Inter mutualistisch College (NIC).
2. De term *geregeld* geeft aan dat de geconsolideerde graad van ongeschiktheid ofwel is aanvaard door de betrokken partijen, ofwel is vastgelegd door een gerechtelijke uitspraak. De term *geconsolideerd* geeft aan dat de graad van arbeidsongeschiktheid als gestabiliseerd beschouwd wordt.
3. De DWH-nomenclatuur wordt vastgelegd op de laatste dag van het kwartaal. Een persoon die in de loop van het kwartaal een betrekking had, maar niet op de laatste dag van het kwartaal, wordt in de nomenclatuur niet opgenomen bij de 'loontrekkenden' en kan dus in de categorie 'andere' terecht komen. Door toch rekening te houden met de situatie in de loop van het kwartaal, kunnen we het aantal personen in de categorie 'andere' verminderen. Keerzijde van de medaille is dat de cijfers aan precisie moeten inboeten omdat het meetmoment niet langer duidelijk is.
4. Dit onderscheid kon slechts bij benadering worden gemaakt. Het is bijvoorbeeld niet mogelijk om een onderscheid te maken tussen een persoon die halftijds heeft gewerkt gedurende het ganse kwartaal en een persoon die voltijds heeft gewerkt gedurende de helft van het kwartaal.
5. De verdeling van de ongevallen naar sector is terug te vinden in de statistische jaarverslagen van het FAO.
6. De werkenden waarvoor de nace-code niet is gekend (4,6%) of waarvoor verschillende codes vermeld zijn (5,8%), worden volgens dezelfde verdeling over de sectoren verspreid.
7. Het gaat weliswaar om een delicate vergelijking, maar ook uit andere studies blijkt dat de werkhervattingspercentages tijdens de jaren na het ongeval in de bouw (en de landbouw, de bosbouw en de visvangst) relatief laag zijn in vergelijking met de andere sectoren. Zie bijvoorbeeld: Cheadle A., Franklin G., Wolfhagen C., Savarino J., Liu P.Y., Salley C. & Weaver M. (1994). Factors Influencing

Analyses die gebruik maken van informatie uit verschillende gegevensbronnen zijn niet altijd even eenvoudig. Naast de voornaamste hinderpaal, het opvolgen van het traject van de onderzoekspopulatie doorheen de verschillende bestanden, heeft het onderzoek ook af te rekenen met verschillen in definities, registratie, meetmomenten, opbouw van de database, ... Om hieraan tegemoet te komen, werd bij de Kruispuntbank Sociale Zekerheid een Datawarehouse Arbeidsmarkt ontwikkeld. Het Datawarehouse Arbeidsmarkt is een koppeling van gegevensbestanden van diverse socialezekerheidsinstellingen. De analysemogelijkheden van gegevens van deze instellingen worden hierdoor aanzienlijk uitgebreid en vereenvoudigd. Recent zijn de data van een aantal nieuwe instellingen aan het Datawarehouse toegevoegd. Naast data van de zes deelnemende instellingen (RSZ, RSVZ, RSZPPO, RVA, RIZIV-GRI en RKW) omvat het Datawarehouse nu ook data van het Fonds voor Arbeidsongevallen (FAO – data vanaf 1999), het Fonds voor Beroepsziekten (FBZ – data vanaf 2001) en de Rijksdienst voor Pensioenen (RVP – data vanaf 2001). Meer informatie vindt u in eerdere artikelen in *Over.Werk*⁹ en op de website van de Kruispuntbank Sociale Zekerheid, via www.ksz-bcss.fgov.be

cing the Duration of Work-Related Disability: A Population-Based Study of Washington State Workers' Compensation. *American Journal of Public Health*, 84, 2, pp. 190-196 (deze studie handelt over ongeveer 28 000 aangiften van arbeidsongevallen die zich in de Staat Washington hebben voorgedaan in 1987-1989); Johnson W.G. & Ondrich J.I. (1990). The Duration of Post-Injury Absences from Work. *Review of Economics and Statistics*, 72, pp. 578-586 (enquête uitgevoerd in 1975 bij 1 040 slachtoffers van ongevallen die zich in 1970 voordeden in drie Amerikaanse Staten (Florida, New York, Wisconsin)); Blanford B., Grob H., Redding R. & Rolle L. (2002). *Measuring Return to Work*. Department of Labor and Indus-

tries (Olympia WA USA) (ongeveer 94 000 aangiften van arbeidsongevallen die zich in de staat Washington hebben voorgedaan in 1997 en 1998).

8. Er moet voorzichtig worden omgesprongen met de gegevens over de sectoren met weinig werknemers. De graad van werkherhaling voor de extraterritoriale organisaties bijvoorbeeld heeft geen betekenis.
9. Zie bijvoorbeeld Vermandere, C. (2004). 4 miljoen werkzame Belgen samen op een schijfje. In: *Over.Werk*, nr. 1-2/2004, pp. 92-97 of Vermandere, C. (2002). Het Datawarehouse opent zijn deuren. In: *Over.Werk*, nr. 4/2002, pp. 66-71.

